

Årsberetning 2008

FORENINGEN AF RÅDGIVENDE INGENIØRER

FRI

Indholdsfortegnelse

Forandringernes år	4
Rådgiverbranchen klarer krisen	6
Pejlemærker for 2009	8
Forberedelse til klimaåret	10
Til kamp mod infrastruktureftersløbet	12
Byggeri - samarbejde og standarder	14
FYR - branchens stærkeste brand	17
Rammebetingelser	18
Kompetencepolitik - flere og bedre ingeniører	20
Påvirkning af de europæiske rammebetingelser	22
Spalteplads til de rådgivende ingeniører	23
Politisk interessevaretagelse	24
FRI i DI	26
Serviceydelser hos FRI	28
Internationalt	29
FRI's sekretariat gennem den store forandringsproces	30
Bestyrelse og sekretariat	31

Forandringerne år

2008 blev et af de mest turbulente år i historien. I Danmark, og specielt inden for byggeriet, oplevede vi i løbet af fire måneder en kraftig opbremsning i økonomien. På meget kort tid gik vi fra økonomisk overophedning til stor usikkerhed. Men 2008 bød også på en række andre forandringer. På de indre linier var FRI's beslutning om at tilslutte sig DI den mest markante. Beslutningen var væsentlig og kan medvirke til at bringe os styrket gennem krisen.

Statsminister Anders Fogh Rasmussen startede 2009 med at gøre det klart, at Danmark skal løftes ud af den økonomiske afmatning gennem en række politiske initiativer, herunder offentlige investeringer inden for en række samfundsnyttige områder. Kort sagt lagde statsministeren i sin nytårstale op til en øget efterspørgsel på teknisk rådgivning, hvilket vi som branche er parate til at imødekomme.

Afmatning og vækst på samme tid

I starten af 2008 red branchen videre på den vækstbølge, som var blevet skabt fra 2004 og frem. Ved indgangen til 2008 var ordrebogen i branchen på det højeste niveau i fem år, men i det tidlige efterår begyndte dønningerne af den globale finanskrisen og den generelle økonomiske afmatning at kunne mærkes. De undersøgelser, FRI siden krisens start har gennemført blandt branchens medlemmer, viser, at det særligt er projektering af nybyggeri, der er påvirket af den økonomiske afmatning. Især vores medlemsvirksomheder vest for Storebælt er ramt. Sektorer som miljø, energi, infrastruktur og eksport går derimod styrket ud af 2008.

Vækst på den ene side og afmatning på den anden efterlader selvfølgelig branchen i et paradoks. Men situationen er ikke ukendt, og det er netop i sådanne tider, at branchens virksomheder høster frugterne af at være multidisciplinære og til stede på en række forskellige markeder, både geografisk og sektormæssigt. Det er derfor vores opfattelse, at branchen er godt rustet til at klare skærene, selv om vi går en usikker fremtid i møde. Med afsæt i den alvorlige krise i byggeriet vil FRI i 2009 fortsætte med at presse på for flere offentlige investeringer, så branchen kan være med til at løfte aktivitetsniveauet indenfor eksem-

*Søren Holm Johansen
Formand for FRI*

pelvis energirenovering af offentlige bygninger og på infrastrukturuområdet.

State of the Nation

En af FRI's store satsninger i 2008 var udarbejdelsen af en analyse over tilstanden af Danmarks infrastruktur: State of the Nation. Målet med analysen var at sætte fokus på det efterslæb, Danmarks infrastruktur lider under og herigenem at lægge pres på det politiske system. Regeringens egen investeringsplan på transportområdet blev fremlagt i slutningen af året, og planen vil kunne blive et godt skridt på vejen. Endvidere var det en plan, der tager mange af State of the Nation rapportens konklusioner til efterretning. Vi må dog ikke glemme, at infrastruktur er andet end veje, jernbaner og broer men også vandforsyning, kloakker og kystsikring.

Den store beslutning om DI

På de indre linier var beslutningen i 2008 om at gøre FRI til en ekstern brancheforening under DI et historisk skridt. I flere år har vi arbejdet på at styrke branchens position og politiske indflydelse, og efter en grundig proces konkluderede vi, at DI kunne tilbyde de bedste rammer for dette.

Beslutningen om foreningens indmeldelse i DI blev bakket op med markant flertal både blandt de store, de mellemstore og de små rådgivervirksomheder, og hermed er FRI's position blevet styrket. Samtidig opnåede vi en forbedring af vores medlemsservice gennem DI's tilbud om eksempelvis juridisk bistand, eksportrådgivning og en attraktiv barselsfond.

I forbindelse med FRI's indtræden i DI blev branchefællesskabet DI Videnrådgiverne væsentligt styrket, og sammen med FRI er vi en væsentlig aktør, når de politiske dagsordener skal sættes i fremtiden.

FRI er i dag stærkt repræsenteret i DI's forretningsudvalg og hovedbestyrelse samt i en række af DI's udvalg og branchefællesskaber. Med aftalen forlod FRI's direktør Lars Goldschmidt og et par af sekretariatets medarbejdere FRI til fordel for spændende nye udfordringer i DI, hvor Lars nu indgår i direktionen. FRI's nye direktør, Henrik Garver, blev rekrutteret fra egne rækker, hvilket har medvirket til, at integrationen i DI er forløbet uden større vanskeligheder.

Ønsker om konkret handling i 2009

Forandringens vinde har i stor grad været det kendetegnende træk for 2008. Året har været fyldt med betydelige udfordringer og nye arbejdsvilkår for både foreningen og for branchen.

Mine ønsker til 2009 er, at nedturen i økonomien bremses ved, at politikerne på Christiansborg sætter konkret handling bag ordene i statsministerens nytårstale. Samtidig bør regeringen gå forrest ved allerede i år at sætte gang i visionen om en grøn økonomi og dermed gøre Danmark klar til FN's Klimatopmøde i København i december 2009.

Søren Holm Johansen

Årsregnskaberne for 2008 fra rådgivervirksomhederne er endnu ikke kendt. Alligevel viser FRI's løbende konjunkturmålinger, at finanskrisen har ramt branchen men heldigvis ikke lige hårdt alle steder. Men da de første seks måneder af 2008 var gode for branchen, forventes de samlede resultater for 2008 at være tilfredsstillende.

Rådgiverbranchen klarer krisen

Branchen godt rustet

Siden 2002 er omsætningen i den rådgivende ingeniørbranche øget med næsten 50 pct., og overskudsgraden er fordoblet. Det betyder, at branchen har skabt et solidt grundlag for vækst og indtjening, og er dermed godt rustet til en kommende lavkonjunktur og finanskrise.

Første gang over 10 mia. kr

FRI's brancheundersøgelse for 2007 viser, at omsætningen i branchen fra 2006 til 2007 er øget fra 8,4 mia. kr. til 9,4 mia. kr. For 2008 forventes en omsætning på 10 mia. kr. Branchens overskudsgrad blev i 2007 øget fra 6,9 pct. til 7,1 pct. (EBIT), og branchen nåede dermed et niveau, der ikke er set bedre siden begyndelsen af 1980'erne. Forventningerne for 2008 er, at overskudsgraden er uændret eller svagt faldende. På medarbejdersiden var der ligeledes fremgang at spore. FRI's medarbejderstatistik pr. 1. januar

2008 viste, at den samlede medarbejderstab i Danmark var på 10.990 ansatte. Med en fortsat vækst i branchen, både i Danmark og i udlandet, nærmer antallet af medarbejdere i Danmark og i danskejede datterselskaber i udlandet sig derfor 20.000.

Bygge og anlæg er størst

Brancheundersøgelsen for 2007 viste, at de væsentligste markedssegmenter for de rådgivende ingeniører er byggeri og anlæg. Tilsammen udgør disse områder 56 pct. af branchens omsætning. Det væsentligste kundesegment er erhvervsvirksomheder og private kunder, der udgør 55 pct. af omsætningen. Staten samt regioner, kommuner og kommunale selskaber tegner sig tilsammen for en mindre del af branchens omsætning end tidligere.

Den udenlandske omsætning tangerer omsætningen i Danmark

20 pct. af branchens omsætning kommer fra eksport, der udgør cirka to mia. kr. ud af en forventet brancheomsætning på ti mia. kr. i 2008. EU- og EØS-landene er med en andel på 44 pct. fortsat det vigtigste eksportmarked, mens Mellemøsten har konsolideret sig som det næstvigtigste marked for rådgiverbranchen. Omsætningen for bistandsaktiviteter, herunder Danida, har været faldende gennem en årrække og udgør 25 pct. af eksportomsætningen. I tillæg til den eksportomsætning, der genereres af de rådgivende ingeniørvirksomheder i Danmark, kommer en forventet 2008 omsætning på ca. 6 mia. kr., der genereres af deres udenlandske datterselskaber. Dermed er eksportomsætningen plus omsætningen i udenlandske datterselskaber på niveau med omsætningen i Danmark, dvs hver på 8 mia. kr.

Forventninger til 2009

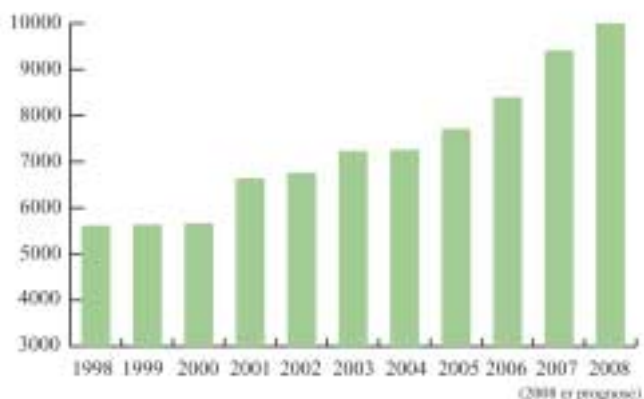
Med den igangværende finanskrisse forventes 2009 at resultere i et kraftigt dyk i økonomien, hvilket giver anledning til pessimisme særligt inden for byggeriet. Alligevel viser FRI's ekstraordinære konjunkturmåling fra januar 2009, at branchens ordrebeholdning ser ganske fornuftig ud, og virksomhederne går ind i 2009 med et rimeligt aktivitetsniveau.

F A K T A

Konjunktur januar 2009

Konjunkturanalysen fra januar 2009 viser en meget forskellig forventning til fremtiden. Byggesektoren er presset af finanskrisse, mens der er vækst i sektorne, miljø, anlæg og eksport. Hvor Østdanmark ser positivt i ordrebeholdningen de kommende seks måneder, så forventer Vestdanmark kun en svag stigning. For branchen i sin helhed forventes 2009 at ligge under niveau i forhold til de foregående fire år, men dog med en fortsat, om end begrænset, fremgang i omsætningen.

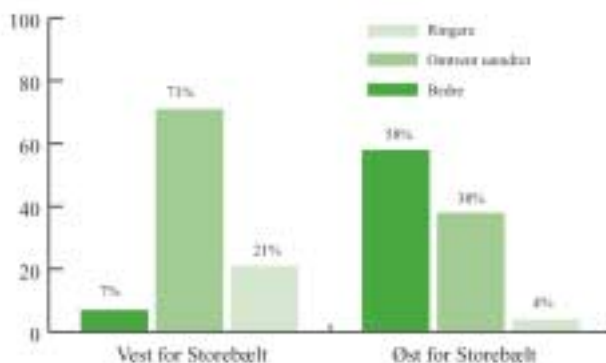
Omsætning

Overskudsgrad

Forventet ordrebeholdning om 6 måneder

Pejlemærker for 2009

Finanskrisen

2008 gik fra fuld fart frem med arbejdskraftmangel og lønpres til fuldt stop, ikke mindst inden for byggeriet. Fra FRI's side sætter vi i 2009 fokus på, at det offentlige udnytter de ledige ressourcer og forbedrer, renoverer og udbygger den fælles infrastruktur, som Danmarks fremtidige konkurrencekraft afhænger af. Trafikforliget fra januar 2009 er et godt skridt på vejen.

Byggeriet

Med den hårde opbremsning i byggeriet som vi har oplevet, lægger FRI kræfterne i at få sat gang i hjulene igen gennem aktiviteter som fx lempelse af det kommunale anlægsloft og fokus på energispareinitiativer i den offentlige såvel som den private bygningsmasse. Derudover sætter FRI fokus på potentialerne i digitaliseringen og på en generel standardiseringsindsats, hvor byggebranchen kan opnå betydelige gevinster ved genbrug af information; og på mere intelligent samarbejde og projektering.

Anlæg og infrastruktur

Med State of the Nation rapporten har FRI dokumenteret et stort efterslæb på vedligeholdelsen og fremtidssikringen af Danmarks infrastruktur, både når det gælder jernbaner, veje og broer men også påtrængende forhold inden for især spildevandsområdet. Det vil FRI sætte på dagsordenen i 2009. FRI har flere gange argumenteret for, at der skal nedsættes en Infrastrukturkommission II, der vil kunne give anbefalinger til infrastrukturen i 2050 i et mere langsigtet og samlet planlægningsperspektiv.

Klima, energi og miljø

COP15 (FN's klimatopmøde i København i december) har fyldt meget allerede i 2008 og vil få endnu mere politisk fokus i 2009. FRI vil i 2009 fremlægge branchens klimavision for at mindske effekterne af klimaændringerne og reducere brugen af verdens ressourcer. Vi vil gennem medier og politisk interessevaretagelse give input til, at Danmark sætter en ambitiøs dagsorden, også fordi FRI's medlemmer kan medvirke til teknologiudvikling og opførelse af demonstrationsanlæg på klima- og energiområdet. På natur- og vandmiljøområdet vil FRI i 2009 arbejde for øget konkurrenceudsættelse, så rådgiverne kan komme mere på banen med deres faglige viden og kompetencer.

Pejlemærkerne for FRI's fokus i 2009 er på nogle punkter diametrale modsætninger til FRI's fokus i 2008. Finanskrisen har på afgørende vis gjort op med den kortsigtede arbejdskraftmangel og frygten for stigende lønninger, mens indmeldelsen i DI styrker muligheden for indflydelse på de store erhvervsdagsordner. Dermed kan FRI koncentrere sig om at forbedre rammevilkårene for medlemmerne.

Indflydelse i DI

Et af de væsentligste formål med indmeldelsen i DI var at opnå større indflydelse på de store erhvervspolitiske dagsordener og de betingelser, som branchen lever med og under. FRI's medlemmer er blevet solidt repræsenteret i DI's udvalg, og sekretariatet arbejder i dag effektivt på de indre linier i DI-organisationen. I 2009 lægger FRI sig i selen for at støtte FRI's repræsentanter i DI-udvalg. Men allervigtigst for vores indflydelse er, at FRI's medlemmer bidrager aktivt i interessevaretagelsen både gennem FRI og direkte i DI.

Viden forpligter

Rådgivende ingeniørvirksomheder er forudsætningen for, at næsten alle store projekter i Danmark er blevet til virkelighed – fra infrastrukturprojekter i verdensklasse over kulturhuse for feinsmekere til energiforbedringsindsatser, der sikrer en bedre udnyttelse af verdens energireserver. I FRI præsenterer vi under overskriften ”Viden forpligter” nogle af de væsentlige projekter, som FRI's medlemmer har stået bag. Og med Future City, et undervisningsmateriale og spil for 8. klasser, giver vi de unge mennesker indsigt i ingeniørernes arbejde som samfundsbyggere.

Forberedelse til klimaåret

Natur og vandmiljø

Der er nye metoder til overvågning af natur og vandmiljø 2010-2015 på vej. FRI arbejder på at deltage i revisionen af det nuværende program.

Lov om vandsektorens organisering

FRI har gjort en stor indsats for at forhindre vandforsynings- og spildevandsselskabernes mulighed for at kunne udføre konkurrenceforvridende rådgivning gennem vandsektorlovens forslag om sideordnet virksomhed.

Den rådgivende ingeniørbranche er essentiel, hvis verden skal opnå de mest effektive løsninger i forhold til de udfordringer, der er på klima og energiområdet.

Energivision

I 2008 fremlagde FRI en energivision, der indeholder vigtige emner for den danske energi-infrastruktur. Det er en del af visionen, at der gennem forskning og demonstrationsanlæg samt klare politiske målsætninger etableres sammenhæng i energiinfrastrukturen med henblik på at kunne håndtere en stadig større andel af VE (vedvarende energi). Men samtidig fokuserer visionen på, at de kulkraftværker, der er planlagt eller i drift, skal effektiviseres med den bedst kendte teknologi og dermed spare Danmark og resten af verden for CO₂-udslip på op mod 30 pct. gerne kombineret med mulig CO₂-lagring i undergrunden. En udmelding, som FRI fik stor opmærksomhed omkring.

FRI lagde også an til, at der skal skabes varmforsyning i form af store og små fjernvarmesystemer, der kan kombineres med biomasse, røggaskondensering, solvarme og geotermi samt med udnyttelse af overskydende vindenergi via varmepumper, -lagre og elkedler.

Energibesparelser i byggeriet

Med energivisionen satte FRI også fokus på energibesparelser; ikke bare i nybyggeri men også i energirenovering, energimærkning og nye elsystemer. Dette er en dagsorden, FRI vil arbejde videre med i 2009. 2008 afsluttedes med Energistyrelsens evaluering af den samlede energi - spareindsats i Danmark. En indsats FRI stærkt underkendte. FRI vil i 2009 fortsætte arbejdet for større transparens på markedet for energibesparelser og herigennem sikre, at der gennem fri konkurrence skabes større energibesparelser i det danske samfund.

Klimavision

Den klimavision FRI udsender i 2009 vil have en global indgangsvinkel med vægt på ansvar for alle mennesker. FRI's medlemmer skal sikre national innovation af miljøteknologier, clean tech-systemer, global eksport af viden og systemer samt fastholde branchens høje innovationsniveau. Nye energisparende infrastruktur-systemer for energiforsyning, vand, transport og informatik skal i kombination med udnyttelse af klimaets effekter på landbrug og naturforhold sikre minimering af CO₂ i atmosfæren og medvirke til at sikre bedst mulige højvandsikring med diger og pumpestationer, hvor det er teknisk og bæredygtigt muligt.

Natur og vandmiljø

Særligt på natur og vandmiljø har FRI i 2008 gjort en indsats for at sikre fair konkurrence på det danske vandmarked. Derudover har FRI deltaget i en lang række høringer inden for bl.a. miljøbeskyttelsesloven, planloven, naturbeskyttelsesloven, energiområdet og affaldsloven. Altsammen for at sikre at rådgivere har de absolut bedste rammebetingelser i deres arbejde men også for at sikre fair og fri konkurrence på markedet.

COP15

FRI's klima- og energivisioner danner grundlag for FRI's virke i perioden op til og under FN's klimakonference COP15 i København sidst i 2009. Med visionerne i hånden vil FRI sikre politisk indflydelse hos både de nationale og internationale beslutningstagere, som lægger vejen forbi København. Den rådgivende ingeniørbranche er essentiel, hvis verden skal opnå de mest effektive løsninger i forhold til de udfordringer, der er på klima og energiområdet.

Til kamp

State of the Nation

For første gang nogensinde blev den samlede tilstand af Danmarks infrastruktur vurderet i 2008 i rapporten "State of the Nation". Denne type rapporter er kendt fra udlandet og bliver løbende udarbejdet og opdateret i bl.a. USA, Storbritannien og Finland. I FRI er der ingen tvivl om, at rapporten leverede et vigtigt indspark til regeringens investeringsplan for trafik.

Regeringens investeringsplan

Regeringens investeringsplan for trafik var ventet med spænding, fordi det var regeringens udløber af Infrastrukturkommissionens anbefalinger. I FRI havde vi forventet, at investeringsplanen for infrastruktur primært ville fokusere på trafik og transport, og det var derfor positivt at konstatere, at regeringen har lyttet til både Infrastrukturkommissionen og FRI, da de afsatte 94 mia. kr. til forbedring af den kollektive trafik samt veje og broer. FRI havde gerne set flere midler afsat, men det er en god begyndelse.

Rettidig planlægning

Med en kort tidshorizont i forhold til planlægning og projektering af store infrastrukturprojekter er manglen på langsigtede og mere visionære projekter for infrastrukturen i regeringens investeringsplan ikke overraskende. Men for at kunne understøtte en fortsat samfundsmæssig fornuftig og rettidig udbygning af infrastrukturen mener FRI, at der bør nedsættes en Infrastrukturkommission II, der ser særligt på de langsigtede behov for samfundet og arbejder med en tidshorizont, der hedder 2050.

En ny infrastrukturkommission kan også overveje at anlægge et bredere syn på infrastruktur, fordi den teknologiske udvikling, klimaforandringer, alternative energiformer og meget andet vil kunne påvirke vores prioriteringer i forhold til infrastrukturen.

- mod infrastrukturefterslæbet

FAKTA

Debatten om infrastruktur har fortsat høj bevågenhed. FRI's State of the Nation rapport satte i 2008 fokus på investeringsbehovet for at sikre en effektiv infrastruktur, hvilket FRI med glæde noterede sig gik igen i regeringens investeringsplan for transportområdet. Vi mangler fortsat en samlet infrastrukturplan for såvel synlig som usynlig infrastruktur.

State of the Nation

State of the Nation rapporten er en tilstandsvurdering af den danske infrastruktur fordelt på otte sektorer: vandforsyning, kloakker og spildevand, lufthavne, havne, jernbaner, veje og broer, affald samt energi. På en skala fra 1 til 5, hvor karakteren 4 svarer til en god tilstand med normal vedligeholdelse, er Danmark blevet tildelt karakteren 3,5.

State of the Nation viste endvidere, at der skal investeres mindst 105 mia. kr. for at sikre den danske infrastruktur. Det er især jernbaner, veje og broer og kloakker, der har et akut behov for at få opgraderet sin tilstand, hvis de skal leve op til en standard, man kan forvente i et dansk velfærdssamfund.

Sammenfatning af analysens resultater

Sektor-område	Sektor	Definition	Værdi *) (Mia.kr.)	Gns. levetid	Tilstand karakter	Tilstand Tendens	Omkostning til niveau 4**) (Mia.kr.)	Fremtids sikring	Bemærkning
Transport	Jernbaner	Skinner, spor og signalanlæg, men ikke tog og bygninger	100-200	40-70 år	2,5		20-30		Den store udfordring er fortsat at løse trængselsproblemerne samtidig med miljøproblemerne.
	Havne	Kajanlæg, kajgader, kraner mv.	50-100	30-50 år	3,5		5-20		
	Lufthavne	Airside, men ikke fly og terminalbygninger	10-15	30-40 år	4		0		
	Vej og broer	Statslige og private veje og broer men ikke biler	500-600	30-40 år	3		50-100		
Miljø	Kloak og spildevand	Kloakker og rensningsanlæg	350-550	60-80 år	2,5		20-50		Møder i fremtiden udfordringen: Flere ekstreme regnskyl
	Vandforsyning	Ledninger, borer og vandværker	100-200	80-100 år	3,5		10-20		Har en tidsvarende og fremtidsikkert grundstruktur
	Affald	Genanvendelse, forbr., deponering og transp. systemer	50-100	5-100 år	4		0		Sektoren har tidsvarende grundstruktur, fremtidige miljøkrav er en udfordring
Energi	Energi	Fjv.- el-, gas og olie	300-600	30-50 år	4		0		Står overfor udfordringer ift. politisk målsætning om 100% vedvarende energi
Samlet			1.500-2.400		3,5		105-220		

*) Skønnet værdi opgjort som omkostning ved nyanskaffelse ekskl. køb af jord

**) Skønnet investeringsomkostning ved at hæve fra nuværende stade til niveau 4

Byggeri

2008

14

FRI ÅRSBERETNING

Det Digitale Byggeri

Fra 2009 er alle kravene i Det Digitale Byggeri (DDB) trådt i kraft, men det står stadig sløjt til med implementeringen af Det Digitale Byggeris krav. Det er dog klart, at de rådgivende ingeniører er nået længst og ser markedspotentialer i digitaliseringen. De statslige bygherrer har i højkonjunkturen ikke bygget meget nyt, og dermed er de praktiske erfaringer og især med implementeringen af Dansk Bygge Klassifikation (DBK) stadig sparsomme, ligesom de understøttende IT-programmer ikke har været tilstede. Også for Implementeringsnetværket, hvor FRI sammen med de øvrige parter i byggeriet har arbejdet på at udvikle værktøjer til anvendelsen af DDB kravene, har arbejdet været præget af en hønen eller ægget diskussion.

Nyt i 2008 var offentliggørelsen af udbudsopmålingsreglerne, der så at sige binder sløjfen på kravene i Det Digitale Byggeri, men samtidig også anskueliggør en lang række huller.

Implementeringsnetværket har søgt og fået midler til den videre implementering af kravene. Midler, netværket vil bruge til at løse udfordringen i konkrete projekter og sikre, at denne viden kan genbruges i resten af branchen. FRI har overtaget formandskabet for netværket.

Standardisering af byggeriet

Et andet emne som Implementeringsnetværket arbejder på er, at staten bevilger penge til en fortsat standardisering af byggeerhvervet. En opgave, som en så atomiseret branche og dennes enkelte aktører ikke har incitament eller mulighed for selv at udvikle, men som har store potentialer for Danmarks konkurrenceevne samt byggeprocessens gennemførelse i form af fx færre fejl og genbrug af data. Ikke mindst har simuleringer og visualiseringer potentiale til at give større brugerværdi og mere energieffektivitet. FRI er i tæt dialog med de offentlige myndigheder om de fremtidige planer og finansiering.

- samarbejde og standarder

Byggesektoren er hårdt ramt af den økonomiske krise, men i årets løb er der sket en stor udvikling i nye metoder, nye rammevilkår og trods alt nye potentialer.

I byggeriet var 2008 et år, hvor mange af de tiltag, der tidligere var forberedt, trådte endeligt i kraft: Det Digitale Byggeri, rådgivernøgletallene, det nye bygningsreglement, den nye kommunale byggesagsbehandling. 2008 var også et år, hvor energien kom mere og mere på dagsordenen.

Betaling for deltagelse i DS udvalgene

Dansk Standard meddelte i 2008, at alle der deltog i norm- og standardiseringsarbejdet under Dansk Standard nu skulle betale for at være med. En ting er, at FRI's medlemmer af hensyn til samfundet deltager i arbejdet for at udarbejde fornuftige og sikre standarder. Grænsen er dog nået, når man skal betale for at levere viden. Efter FRI kontaktede Erhvervs- og Byggestyrelsen (EBST) har EBST købt en række pladser i DS udvalg for at sikre en uafhængig ekspertise i udvalgene. En stor del af disse pladser besættes af FRI's medlemmer.

BR08 - hvem gør hvad?

BR07 (Bygningsreglementet) endte med at blive til BR08 og medførte en række ændringer for byggeriet. Fra specifikke krav til funktionsbaserede krav, og samtidig en opblødning for at kommunernes egne tekniske afdelinger ikke skal

være overdommere i forhold til de tekniske forhold, når der søges om byggetilladelse. En kamp FRI har vundet efter en årrække med mange forhandlinger.

Statikeranerkendelsesordning

En anden udløber af BR08 er en ny anerkendelsesordning for statikere og en ny anvisning for statiske beregninger. Begge dele er klar til indførelse med stort arbejde fra medarbejdere i FRI's virksomheder og et økonomisk tilskud fra FRI.

Fra energikonsulenter til certificerede virksomheder

Energikonsulenterne og energimærkningsordningen står ofte for skud. I FRI arbejder vi for, at ordningen giver mening for samfundet, for kunderne og for de rådgivere, der udfører energimærkningen - også hvis dette medfører nye

>>

>>

Byggeri - samarbejde og standarder

ændringer af ordningen i de kommende år. En af de ændringer, der allerede er besluttet, er, at ordningen går fra certificeret enkeltpersoner, til certificerede virksomheder. Dette skal være fuldt implementeret den 1. maj 2011. FRI vil i 2009 arbejde for, at det bliver så enkelt og ligetil som muligt at foretage skiftet fra beskikket konsulent til certificeret virksomhed.

Værdiskabende byggeproces

I 2007 blev der afholdt en workshop på tværs af de faglige skel i byggebranchen for at se, hvad der kan gøre byggesektoren mere effektiv og give færre fejl. Resultatet af workshoppen var, at der var stor enighed om, hvori problemerne bestod, men absolut ikke løsningerne. I Værdiskabende Byggeproces er alle byggeriets parter fra bygherrer over rådgivere til materialeproducenter gået sammen om at skabe gensidig værdi. I 2009 sætter Værdiskabende Byggeproces ”faseskift uden værditab”, og ”mere kvalitet ind i tildelingskriterierne” på dagsordenen.

Rådgivernøgletal

FRI og resten af byggeriets organisationer tog arbejdshandskerne på for at forhindre, at de lovkrævede rådgivernøgletal blev en stor administrativ byrde og økonomisk belastning. Det har medført, at vi fået sikret, at den krævede offentlige måling består af et enkelt spørgeskema, der måler kundetilfredsheden med det leverede. Blandt FRI's medlemmer er der lettelse over den nye form, der samtidig er sikret en revurdering i 2011.

F A K T A

Eurocodes

Eurocodes er europæiske normer for konstruktioner med nationale tillæg, der pr. 1.1.2009 er blevet obligatoriske. De nye normer er en økonomisk belastning for især mindre virksomheder. FRI har ikke kunnet påvirke prisen, der ligger i samme prisleje som i resten af Europa, men FRI tilbyder medlemmerne at købe normerne gennem FRI. Vi lader så mængderabatten på 15-30 pct. gå videre til FRI's medlemmer.

FYR - branchens stærkeste brand

Yngre Rådgivere samler branchen

Netværket, som FYR spinder mellem de mange hundrede yngre rådgivere i branchen, er det, der i høj grad er med til at forme og styrke FYR. 2008 var ingen undtagelse – igen var fokus på de faglige og sociale arrangementer stort.

Blandt andet afholdt FYR i 2008 arrangementer, hvor InnovationLab var på besøg for at fortælle om de kommende fem års teknologiske gennembrud. Sirius var også på besøg for at fortælle om forandringsledelse og personlig ledelse. Både de faglige men også de sociale arrangementer er en succes. Til FYR's årlige sommerfest var der kajak på programmet, hvilket trak fulde huse. Det samme var tilfældet, da FYR i efteråret 2008 inviterede til Stand Up på Comedy Zoo.

Samtidig med at arrangementer i København og omegn trækker fulde huse, har FYR-netværket i Jylland i 2008 fundet sit ståsted med en stabil og engageret deltagelse fra de yngre rådgivere i Jylland. I 2008 var det jyske FYR bl.a. på rundvisning i Århus Havn.

Tour de Gymnasium

"Man fik ligesom en ide om, at 'nå, de er sgu også mennesker.' Altså, det var lidt mere realistisk, at 'nå, det kan sgu godt være mig om fem-syv år, hvor jeg før har haft sådan en forestilling om, at det er bare sådan nogle robotter, der sidder

2008 var året, hvor Forum for Yngre Rådgivere (FYR) for alvor satte turbo på. Turbo på både de faglige og sociale arrangementer, der er med til at binde FYR sammen som et dynamisk netværk. Men i høj grad blev der også sat turbo og fokus på FYR's udviklingsmuligheder og fremtidens udfordringer.

på sådan et kontor, ikke? Så der er lidt mere... menneske bag." Så klar var meldingen fra Sara i København, der lyttede med, da yngre ingeniører var oplægsholdere på succesen 'Job i Vidensamfundet', der turnerede hovedstadens gymnasier i januar 2008.

Det er Studievalg København, der arrangerer foredragene, og FYR har deltaget med oplægsholdere, fordi det er en oplagt mulighed at markedsføre branchen og ingeniørfaget over for gymnasieelever. Derfor er de yngre rådgivere selvfølgelig klar igen i 2009, hvor gymnasierne endnu engang slår dørene op for foredrag, om hvilken uddannelse man skal vælge, hvis man vil have job i vidensamfundet.

Strategi for fremtiden

2008 var i særdeleshed også året, hvor FYR-udvalget i høj grad koncentrerede sig om at lægge en ny strategi for udvalgets fremtid. Strategiarbejdet, som udspillede sig over hele 2008, var inspireret af FRI's indtræden i DI. I slutningen af 2008 stod det klart, at FYR i høj grad vil arbejde på at få større indflydelse i FRI og branchen som helhed, så de yngre rådgivere kan give deres besyv med på fremtidens problemstillinger. Samtidig vil FYR i fremtiden stille skarpt på den rådgivende ingeniør branches image, og planen er, at imaget skal forbedres gennem FYR.

Rammebetingelser

Kampen for rimelige vilkår

FRI's indsatser sker på mange forskellige områder, der skifter med samfundsudviklingen. Nogle emner er tilbagevendende år efter år fx opretholdelsen af ABR89, mens den store nye udfordring disse år er udbredelsen af rammeaftaler. Både store statslige udbydere, de almennyttige boligselskaber og ikke mindst Statens og Kommunernes Indkøbsservice (SKI) har tilsyneladende givet bygherrerne inspiration til at gå helt nye veje, når aftalerne skal tildeles. Idéer, der i visse tilfælde, er blevet lidt for kreative.

Konstruktiv dialog

Der er heldigvis eksempler på gode historier, særligt skal fremhæves den konstruktive dialog FRI har haft med Vejdirektoratet og med Regionerne om ansvarsbegrænsning i sager om oprensning af jordforurening i 2008. Også FRI's dialog med Miljøministeriet har givet løfter om en regering med mere fokus på, at der ikke skal være ulige konkurrence fra halv-offentlige selskaber.

ABR89 - regler vi kender

ABR89 er en fælles ramme for at indgå aftaler mellem rådgivere og bygherrer. ABR89 og AB92, der er tilsvarende regler for de udførende, er juridisk gennemfortolkede gennem årene og sparer mange timers arbejde til at forhandle standardaftalevilkår i hvert enkelt projekt. I 2008 udarbejdede Bygherreforeningen i Danmark (BiD) ensidigt ændringer til AB92. De varsler nu, at ABR89 står for tur. Man kan undre sig over, at det er så svært at opnå forståelse i bygherrekredse for, at ABR89 bevares. Det er alt andet lige en lettelse at kende aftaleforholdene på rygmarven. FRI er ikke begejstrede over endnu et sæt fravigelser til ABR89 - og arbejder på at få indflydelse på denne proces.

Rammeaftaler - for god en mulighed?

Rammeaftaler er blevet langt mere anvendt, end det tidligere har været tilfældet. FRI har i 2008 set mange interessante nyskabelser som fx rullende tildelinger, hvor rammeaftaleindehaverne skiftes til at få opgaverne indenfor forskellige økonomiske intervaller. Rammeaftaler med forskellige rådgiverydelser fx landskabsarkitekter, arkitekter og ingeniører, hvor udbyder forbeholder sig ret til at vælge et af firmaerne som total-

Et af FRI's kerneindsatsområder er at sikre rimelige rammevilkår for vores medlemmer. Vi fungerer som vagthund, når udbydere ikke følger spillereglerne. Og tager dialogen op med de vigtigste aktører på markedet, så vilkårene for at agere er rimelige.

rådgiver med en eller flere af de andre rammeaftaleindehavere som underrådgivere på den konkrete opgave. Nogle af fremgangsmåderne er tvivlsomme, og FRI har derfor også indbragt et par af dem for konkurrencemyndighederne og venter svar i begyndelsen af 2009.

SKI er et tilbud til stat og kommuner om at købe ingeniørydelser og meget andet på en lettere måde end gennem traditionelle udbud. Derfor åbner SKI's rammeaftaler for et meget stort marked for de virksomheder, der er omfattet af rammeaftalerne. Da rammeaftalerne blev udbudt, blev mange højt kvalificerede FRI-virksomheder afskåret fra alle (eller enkelte) delaftaler. Selve tilstedeværelsen af SKI er det ikke op til FRI at ændre, men det er FRI's pligt at sørge for, at udbudsreglerne overholdes både ved tildeling af rammekontrakterne, og når tildelingen af opgaverne i henhold til rammeaftalerne finder sted.

FRI er i løbende dialog med SKI og søger med en kombination af jura og gode råd at sikre rådgivervirksomhederne rimelige vilkår. SKI's rammeaftaler udløber i 2009 og skal derfor genudbydes, hvis ikke SKI vælger at udnytte den option, der var indeholdt i det første udbud af rådgiverydelser og forlænger den eksisterende aftale med et år.

Konkurrenceudsættelse i Miljøministeriet

FRI har også haft fokus på Miljøministeriets overvågningsopgaver i 2008. Gennem møder med Miljøministeriets departement er vi blevet enige om maksimal konkurrenceudsættelse af de opgaver, som ikke er vejledninger, redegørelser og rapporteringer af ministeriets virke over for klagenævn, domstole og Folketing. Miljøministeren har bekræftet, at forskningsinstitutionerne ikke kan bruge "forskningsbaseret myndighedsbetjening" som en kattelem til at undgå at følge statens udbudsregler. FRI er yderst tilfreds med at flere af ministeriets overvågningsopgaver konkurrenceudsættes - og med den medfølgende accept af, at rådgivning udført af FRI's medlemmer per definition er forskningsbaseret.

Kompetencepolitik - flere og

2008

20

FRI ÅRSBERETNING

FRI gør en stor indsats for at medvirke til, at flere unge vælger en teknisk eller naturvidenskabelig uddannelse. Målet er at sikre, at branchen og dermed hele det danske vidensamfund får flere og bedre kandidater. Skal dette mål realiseres, kræver det en langsigtet indsats, hvor FRI har et stærkt kort med Future City projektet.

Future City

Det storstilede projekt Future City, der skal skabe begejstring for naturfagene hos folkeskolens 8. klasser, har været undervejs længe. 2007 blev primært brugt til at udvikle, kvalificere og konsolidere Future City. I 2008 har arbejdet kredset om at skaffe den finansiering, der er nødvendig for at realisere projektet. I juli 2008 præsenterede FRI projektet for undervisningsministeren, der roste projektet. Vi har siden modtaget hovedparten af finansieringen fra Undervisningsministeriet og Industriens Realkreditfond (nu IRF Fonden).

bedre ingeniører

I sekretariatet er vi meget optimistiske og satser på at kunne kickstarte projektet i første halvår af 2009. I FRI tror vi på, at vi gennem illustration af, hvordan naturfagene bidrager til samfundsopbygningen, kan vise de muligheder, den nye generation skal bruge for at kunne træffe et kvalificeret valg om fremtidig uddannelse.

Samarbejde med ingeniøruddannelserne

Et godt samarbejde med de uddannelsesinstitutioner, der uddanner ingeniører, er centralt, hvis vi skal skabe flere ingeniører, der også matcher de kompetencer, branchen efterspørger. I efteråret 2008 har FRI gennemført en besøgsrunde til Aalborg Universitet og Ingeniørhøjskolen i Århus.

Besøgsrunden gav mulighed for at drøfte de krav, virksomhederne stiller til kandidater, og hvilke eksamensformer der bedst matcher den virkelighed, kandidaterne møder i erhvervslivet.

Møderne gav endvidere anledning til at drøfte, hvordan vi får flere unge til at læse en teknisk-naturvidenskabelig uddannelse. Her gav uddannelsesinstitutionerne en række bud på, hvordan udfordringen kan gribes an, og hvilken rolle FRI efter deres mening skal spille i arbejdet. I 2009 vil FRI fortsætte besøgsrunden, hvor DTU og Ingeniørhøjskolen i Ballerup planlægges besøgt.

Forskning i byggeriet

FRI har deltaget i en arbejdsgruppe nedsat af Erhvervs- og Byggestyrelsen, der med rapporten "Mod et Vidensbaseret Byggeri" har søsat initiativer, der skal fremme forskning i byggeriet. Det centrale output fra arbejdsgruppen er etablering af en Koordinations- og Initiativgruppe for Viden i Byggeriet (KIG), hvor FRI også er med. Gruppen skal styrke forskning, innovation og formidling i byggeriet samt formulere konkrete initiativer. Gruppen har i 2008 præsenteret flere arbejdsversioner af et forskningskatalog, der kortlægger indsatsen inden for forskning i byggeriet. Arbejdsgruppen præsenterer sit arbejde på en workshop i marts 2009.

Flere og bedre ingeniører

Også i 2009 vil FRI have fokus på arbejdskraftsituationen. Fokus vil især være på, hvordan vi får flere og bedre ingeniører. Vi vil fortsætte dialogen med landets ingeniøruddannelsesinstitutioner for at drøfte fælles uddannelses- og forskningspolitiske dagsordener. FRI vil endvidere blande sig i debatten, når universitetsreformen skal evalueres i 2009, hvor det særligt er vigtigt at fokusere på, om der er kvalitet nok til at opretholde alle landets ingeniøruddannelsesinstitutioner.

Påvirkning af de europæiske rammebetingelser

FRI er også i EU sammenhæng engageret i at forbedre rammebetingelserne for vores branche. Via EFCA arbejder FRI på at få indflydelse på udbudsreglerne.

FAKTA

Konkurrencepræget dialog

I 2008 har der været sat fokus på reglerne for konkurrencepræget dialog. Gennem FRI's europæiske søsterorganisation, EFCA, arbejder FRI for, at den konkurrenceprægede dialog ikke må medføre, at de bydende i tilbudsfasen leverer idéer til udbyder uden vederlag, og at selve deltagelsen i konkurrencepræget dialog generelt bør betales rimeligt.

EFCA's holdningsnotater:

- Health and safety
 - Competitive dialogue
 - PPP og IPPP udbudsregler
- Læs mere: www.efcanet.org

Ansvarsbegrænsning og forsikring i EU

Forsikringskrav og begrænsning af det økonomiske ansvar er også et vigtigt punkt på EFCA's agenda, og EFCA er pt. ved at lave en oversigt over medlemslandenes regler om ansvar og forsikring.

Forsikringsbetingelserne og ansvarsbegrænsninger er et generelt problem i EFCA's medlemslande. Her er FRI's medlemmer langt bedre stillet end de andre EU-lande, hvor forsikringspræmierne på grund af lange ansvarsperioder og krav om solidarisk ansvar med entreprenører løber op i 8-10 pct. af honoraret på en opgave.

Ansvarsbegrænsninger er til gengæld noget, FRI har en meget stor interesse i at få udbredt forståelsen for. Det er et langt sejt træk, men det er nødvendigt for branchen.

Service direktivet

EFCA udarbejder, på EU-Kommissionens opfordring og som en konsekvens af Service direktivets vedtagelse, et sæt etiske regler for branchen. EFCA er også gået ind i et tværfagligt projekt, der skal udarbejde standarder for rådgivningsydelser i EU.

Spalteplads til de rådgivende ingeniører

Samfundsdebattør

FRI's status som en relevant part i samfundsdebatten blev igen i 2008 slået fast. Særligt fik FRI's energiudspil fra februar stor opmærksomhed med en live tv-optræden på TV2. Kommentarerne til Infrastrukturkommissionens anbefalinger i foråret var et af de temaer, der gav FRI plads i spalterne, hvilket også var en naturlig udvikling af det store arbejde, FRI havde udført i 2007 med at sætte infrastruktur på dagsordenen. Året blev rundet af med den store State of the Nation rapport, som gav tv-tid på både TV2 News og DR2 samt spalteplads i alle de store morgenaviser. Derudover dannede State of the Nation rapporten også baggrund for de mange kommentarer, som FRI leverede til bl.a. Socialdemokraternes trafikudspil og regeringens investeringsplan for trafik. Endnu en vigtig pointe var, at mange partier og organisationer tog rapporten til sig og lod den danne baggrund for deres analyser og kommentarer til den politiske dagsorden.

Indmeldelse og direktørskiftet

Med direktørskiftet i maj måned, hvor Henrik Garver indtog direktørstolen, slog FRI rekord i antallet af omtaler. Det store antal omtaler af FRI og den nye direktør viser, at FRI's direktør bliver betragtet som en vigtig medspiller og indspiller. Men selv om FRI slog rekord i maj måned, var billedet i sommermånederne broget.

Der er i løbet af 2008 også sket et skifte i forhold til, hvilke områder FRI vil positionere sig særligt på. Medlemskabet i DI betyder, at FRI vil fokusere på branchens fire største sektorer i en erhvervsmæssig og faglig vinkel.

Kvalitet og turbulens er det, der bedst beskriver medieåret 2008 for de rådgivende ingeniører. Kvaliteten iagttages i det lys, at de rådgivende ingeniører i 2008 endnu engang viste, at FRI er en relevant samfundsdebattør. Turbulent, fordi indmeldelsen i DI samt røkeringer i sekretariatet har gjort, at ressourcerne til de eksterne aktiviteter har været begrænsede.

Dagsordener som skat og finanslov vil fremover blive varetaget af DI, hvilket FRI dermed indirekte vil nyde godt af i fremtiden.

Dagsordensættende i 2009

Målet med FRI's pressearbejde er at styrke den rådgivende ingeniørbranches profil på den faglige og erhvervsmæssige bane samt skabe anerkendelse af rådgiverne og deres betydning for samfundet. Målet blev indfriet i 2008, og det er et mål, FRI vil arbejde videre med i 2009.

2009 er klimaår, og FRI vil deltage med uformindsket styrke i klima- og energidebatten. Vi lancerer derfor i en vores klimavision vil samtidig fortsætte vores arbejde for at forbedre den danske energipolitik. Dette skal gøres ved at vise samfundet, at det er de rådgivende ingeniører, der skal tages med på råd, når der skal udvikles innovative løsninger til fremtidens udfordringer.

Spark gang i økonomien

Et andet bærende tema for 2009 vil uden tvivl blive den økonomiske situation, hvor FRI med sine konjunkturmålinger og politiske udspil vil være med til at sætte en dagsorden for, hvordan Danmark kan komme styrket ud af finanskrisen. Det skal bl.a. ske med indspil til Christiansborg, om hvilke offentlige investeringer der kan iværksættes for at imødegå recessionen og holde gang i den danske økonomi.

Politisk interessevaretagelse

I tillæg til den fortsatte interessevaretagelse i medierne har FRI også været en aktiv medspiller på en række af de politiske områder, hvor branchens rammevilkår kan påvirkes.

Ministermøder

I løbet af 2008 har FRI afholdt møder med transportminister Lars Barfod, klima- og energiminister Connie Hedegaard og undervisningsminister Bertel Haarder. I 2009 forventer FRI at holde møder med yderligere et antal ministre, herunder miljøminister Troels Lund Poulsen og økonomi- og erhvervsminister Lene Espersen. Men det er ikke alene på det øverste politiske niveau, at FRI har varetaget branchens interesser. Også med menige medlemmer af Folketinget og i forhold til embedsmændene i ministerier og styrelser har FRI været i tæt dialog.

Endelig er FRI repræsenteret i en række af de råd og udvalg, der skal rådgive regeringen. Blandt de væsentlige udvalg, hvor FRI's medlemmer er til stede, er Arbejdsmarkedskommissionen, Koordinationsudvalget for Energibesparelser og Partnerskabet om energieffektivisering af bygninger.

FRI har sat dagsorden

De emner, FRI blandt andet har drøftet i den generelle interessevaretagelse, er:

- manglen på højtuddannet arbejdskraft
- infrastrukturplanlægningen i Danmark
- klimatilpasning i kommunerne og de dertil knyttede nationale strategier
- vandsektorloven
- behovet for rettidige investeringer i Danmark som velfærdssamfund
- udbedring af skoler og daginstitutioner
- nybygning og renovering af hospitaler
- vækststrategier i Danmark og i regionerne
- betaling for deltagelse i udvalg under Dansk Standard, hvor rådgiverne i forvejen stiller viden og kompetencer gratis til rådighed.

Endelig har ikke mindst den byggepolitiske dagsorden og den generelle indsats omkring energibesparelser i bygninger og i industrien været væsentlige omdrejningspunkter for FRI's interessevaretagelse i 2008.

FRI styrker i 2009

Samlet har 2008 derfor været et travlt år. Men også et år hvor FRI til trods for vores indtræden som brancheforening i DI har kunnet markere en række selvstændige synspunkter og har opnået en væsentlig lydhørhed både i pressen, hos politikerne og blandt embedsmændene.

Med afsæt i FRI's nye strategi vil FRI's interessevaretagelse blive endnu mere tydelig, endnu mere fokuseret og endnu mere markant i 2009. Dette skulle gerne skabe et styrket marked for rådgivende ingeniørvirksomheder, uanset om de beskæftiger sig med byggeri, energi, miljø eller anlæg og infrastruktur. Derudover vil FRI arbejde for, at den nuværende økonomiske krise bliver en mulighed og ikke en trussel for branchens videre udvikling.

FRI's interessevaretagelse har i 2008 sikret vigtig indflydelse på Erhvervs- og Byggestyrelsens (EBST) analyser af byggeriet. EBST udgav i efteråret en analyse af produktivitet og værditilvækst i byggeriet. Det stod hurtigt klart, at analysen opererede med nogle forudsætninger, der ikke havde megen hold i virkeligheden. For at gøre ondt værre udarbejdede EBST et udkast til en pressemeddelelse om analysen, der fremstillede rådgivere som fordyrende og mindre effektive. FRI trådte i karakter, rettede henvendelse til EBST og fik notitsen om rådgiverne fjernet fra pressemeddelelsen. FRI holdt efterfølgende et møde med EBST, hvor der blev aftalt et tæt samarbejde om styrelsens fremtidige analyser af relevans for FRI, således at forudsætningerne er afstemt med virkeligheden.

FRI i DI

2008

26

FRI ÅRSBERETNING

Beslutningen blev truffet med et klart flertal ikke blot blandt samtlige virksomheder men i samtlige kategorier, som FRI typisk opdeler virksomhederne i - fra de mindste rådgivere til de største. I alt var der 760 stemmer for at indtræde i DI og blot 23 stemmer imod.

FRI's indtræden i DI har medført en række forandringer hen over sommeren og efteråret 2008, og beslutningen vil medføre yderligere forandringer i de kommende år.

På det praktiske plan har FRI fået ny direktør og tre nye medarbejdere, og samtidig er sekretariatet flyttet fra de kendte lokaler i Kristianiagade til nye lokaler hos DI på Sundkrogskaj i København.

Politisk indflydelse

FRI har i dag repræsentanter i en række af DI's branchefællesskaber og udvalg, herunder DI Videnrådgiverne og DI Energibranchen men også i DI's forretningsudvalg og Hovedbestyrelse samt i Afsætningspolitisk udvalg, Miljøudvalget, Erhvervspolitisk udvalg og Forsknings- og Uddannelsesudvalget.

FRI's direktør og medarbejdere indgår i en række formelle og uformelle netværk i DI strukturen. Vi er godt på vej, men der er masser af yderligere potentiale både for FRI's medlemmer og for sekretariatet.

Nyt fokus

Kombinationen af en stærk repræsentation i DI, både formelt og uformelt, giver FRI mulighed for at placere rådgiverne højt på DI's dagsorden, når vi har overordnede erhvervspolitiske sager, det er relevant at lade DI bære igennem. Samtidig kan FRI nu fokusere på kernen i det at drive rådgivende ingeniørvirksomhed, uanset om det drejer sig om medlemservice, politisk interessevaretagelse eller synliggørelse af branchen. Som en konsekvens af FRI's indtræden i DI har FRI's bestyrelse udarbejdet en ny strategi, der bl.a. udmønter sig i en ny udvalgsstruktur, der strategisk lægger sig op ad FRI's nye fokuspunkter.

Fordele med økonomi i

For det enkelte FRI-medlem ligger der også en række direkte fordele ved at blive associeret med-

Med beslutningen på FRI's Generalforsamling om at FRI skulle indtræde som en ekstern brancheforening under DI, traf FRI's medlemmer en stærk og væsentlig beslutning. Vi har nu en optimal mulighed for at opnå politisk indflydelse på de store dagsordener gennem DI, og samtidig kunne koncentrere os om branchens egne emner.

F A K T A

FRI's strategi frem mod 2012:

- Forankring af FRI i DI.
FRI er en indflydelsesrig del af DI i kraft af viden og engagement
- Give FRI et selvstændigt virke
Fokus på at drive uafhængig rådgivende ingeniørvirksomhed
- En samlet branche står stærkt

lem af DI. Tre af de fordele, det særligt er værd at hæfte sig ved, er:

- **Industriens Barselsfond:**
Alle beregninger viser, at det at tilslutte sig Industriens Barselsfond er en særdeles god forretning for de fleste af FRI's medlemsvirksomheder. Samtidig giver fonden den enkelte virksomhed mulighed for at tilbyde sine medarbejdere attraktive vilkår.
- **Eksportrådgivning:**
DI har kontorer i Shanghai, Moskva, Mumbai, New York, Bruxelles og Sao Paolo og har et solidt markedskendskab og en eksportafdeling, der kan hjælpe rådgivervirksomheder med såvel eksport af rådgivning som opkøb af virksomheder og etablering af datterselskaber i udlandet.
- **Personalejuridisk rådgivning:**
Med 50 medarbejdere ansat i DI's personalejuridiske afdeling har den enkelte FRI virksomhed gennem medlemskabet af DI fået adgang til et større advokatkontor, der vil kunne svare på spørgsmål og varetage den enkelte virksomheds interesser helt frem til Højesteret.

FRI's påvirkning af DI

Med FRI's indtræden i DI har FRI's medlemsvirksomheder fået adgang til en række medlems-services, som de ikke tidligere har haft adgang til. Samtidig er FRI med til at kvalificere de tilbud, DI har på hylden, så de matcher behovene i rådgivende ingeniørvirksomheder. Derfor var beslutningen om, at FRI skulle indtræde som ekstern brancheforening i DI tilbage i marts 2008, ikke blot en modig beslutning, men også en rigtig beslutning.

FRI kan nu fokusere på kernen i det at drive rådgivende ingeniørvirksomhed, uanset om det drejer sig om medlemservice, politisk interessevaretagelse eller synliggørelse af branchen

Serviceydelse hos FRI

2008

28

FRI ÅRSBERETNING

Lønstatistik, konjunkturer, juridisk rådgivning, nyhedsmail og arrangementer af forskellig karakter er nogle af de services FRI tilbyder medlemmerne.

Medlemsservice

Med medlemskabet af DI fik FRI's medlemmer en række nye muligheder såsom en ny barselsordning, adgang til services omkring ansættelsesret og internationale markedsforhold. Det har betydet, at FRI har fået mulighed for at fokusere tilbudene til medlemmerne og ikke mindst tage endnu mere fat på den faglige del af rammebetingerne.

FRI sender ugentligt nyhedsmail til alle FRI-rådgivere, hvor de væsentligste emner, der har interesse for rådgivende ingeniører, er samlet. Nyhedsmailen viser også, hvilke holdninger og emner FRI står for. Nyhedsmailen i overskrifter giver overblikket og supplerer www.frinet.dk. På hjemmesiden kan medlemmerne finde information, der går mere i dybden.

Gateway til DI

DI er en stor organisation, og det kræver en indsigt i, hvem der gør hvad i organisationen. I sekretariatet gør vi en stor indsats for at sikre, at FRI's medlemmer får fat i den rigtige ende i DI. Samtidig sørger vi også for at stille en række af de mest interessante informationer fra DI til rådighed for FRI's medlemmer bl.a. via hjemmesiden og nyhedsmail.

Arrangementer

Årets første arrangementer præsenterede medlemmerne for forslag til aftalen og potentialet i forbindelse med FRI's indtræden i DI. I FRI glædede vi os over det store fremmøde på disse møder, da det vidner om stor interesse for

F A K T A

Lønstatistik

Igen i 2009 vil FRI tilbyde medlemmerne adgang til en lønstatistik baseret på lønninger i en række af de største FRI virksomheder. Lønstatistikken vil bl.a. vise udviklingen i lønninger baseret på uddannelse og dimissionsår samt lønforskelle mellem Hovedstadsområdet og resten af Danmark. Lønstatistikken er tænkt som et ledelsesværktøj for FRI's medlemmer. Naturligvis vil FRI også gennemføre de sædvanlige undersøgelser af branchens konjunkturer.

foreningens fremtid. Møderne gav samtidig et godt afsæt for generalforsamlingen i marts i 2008.

Udover de ekstraordinære orienteringsmøder har FRI vanen tro afholdt en lang række kurser for FRI virksomhederne. Emnerne har bl.a. været Tilbudsloven, AB92, rådgiverforsikring og FIDICs white book. Også et mere personalerelateret emne fik plads - nemlig reduktion af sygefravær, hvor deltagerne kunne høre, at ganske få procents nedbringelse af sygefraværet giver et stort plus på bundlinien.

Et andet nyt tiltag var en workshop for FRI's medlemmer, som FRI gennemførte i samarbejde med DI om mulighederne i EU's rammeprogrammer - et emne, der trods den omfattende administration giver gode muligheder for tilskud.

Internationalt

DI styrker FRI's eksportmuligheder

En af de ændringer, som indmeldelsen i DI medførte, var, at FRI's medlemmer fik adgang til nye og flere ressourcer omkring internationalisering. DI er til stede på en lang række nøgledestinationer i udlandet, og DI har dedikerede personer, der kun arbejder med eksport og har det nødvendige netværk i landenes centraladministration og markedet generelt.

Fra FRI's side består opgaven i at sikre, at vores medlemmer og ikke mindst de små og mellemstore virksomheder kan udnytte de muligheder, DI og Danmarks Eksportråd stiller til rådighed samt sikre, at tilbuddene på området udvikler sig i en retning, der passer til branchens ønsker. FRI tager emnet op i 2009 gennem bl.a. gå-hjem-møder og netværk.

Donoropgaverne

På et område har FRI stadig en væsentlig rolle i det internationale arbejde. Det er gennem Danida og de øvrige bistandsorganisationer, hvor FRI forhandler rammekontrakter med Udenrigsministeriet. I de senere år har Danida dog valgt selv at ansætte medarbejdere i stedet for at vælge rådgivere. Problemet med denne fremgangsmåde er, at den markeds erfaring, som Danmark skulle kunne udnytte, aldrig bliver taget i brug uden for donororganisationen. Set i et helikopterperspektiv er det et tab for Danmarks internationalisering.

Små og mellemstore virksomheder

Mange små og mellemstore virksomheder fravælger bevidst internationalisering. FRI og Danmarks Eksportråd og til dels DI, har løbende dialog om behovet for startpakker, der beskriver et lands legale bestemmelser, specifikke informationer om pågældende land etc. I 2009 tager FRI i samarbejde med de to øvrige emnerne op i gå-hjem-møder og eventuelt netværksdannelse.

FRI's sekretariat gennem den store forandringsproces

Sekretariatet i FRI var gennem den helt store forandring i 2008. Udskiftning af halvdelen af medarbejderne, ny direktør og nye kontorer.

Flytning

FRI's indtræden i DI gav mulighed for at flytte sekretariatet sammen med DI - nærmere bestemt til Sundkrogskaj på Østerbro. Idéen med at flytte sammen er at få det optimale ud af samarbejdet med DI - særligt DI Videnrådgiverne, der har mange fælles dagsordener med FRI. Samarbejdet med DI Videnrådgiverne er ved at finde sin form, og de mere toppolitiske dagsordener som skat og velfærd er overladt til DI. FRI har istedet rustet op på de forretningsområder og services, der er særligt væsentlige for rådgivende ingeniørvirksomheder i dag.

Nye direktør og nye medarbejdere!

I forbindelse med FRI's indtræden i DI skiftede FRI's direktør Lars Goldschmidt til en stilling som direktør i DI. FRI måtte derfor ansætte en ny direktør, der passede til FRI's nye profil.

Direktøren blev fundet i egne rækker, da Henrik Garver blev valgt ud af 25 ansøgere. Henrik Garver har indtil sin tiltræden som direktør været ansat i FRI i otte år, hvor han har arbejdet med byggeri, miljø, energi og analyser. - Og som FRI's formand udtrykker det "Der er intet i FRI, som Henrik ikke kan svare på!".

Tre andre medarbejdere forlod sekretariatet i 2008, hvoraf én stadig er daglig samarbejdspartner i DI Videnrådgiverne.

FRI ansatte i efteråret tre nye medarbejdere, der både i netværk, kompetence og alder gør, at FRI igen er stærk kørende på sekretariatsiden.

Ny strategi og struktur

Gennem efteråret har bestyrelsen arbejdet på et nyt fokus og en ny strategi for FRI. Dette arbejde blev præsenteret på orienteringsmøderne i efteråret, og en ny udvalgsstruktur vil blive vedtaget i forbindelse med generalforsamlingen i marts 2009.

Den nye struktur tager højde for, at FRI i dag er en ekstern brancheforening under DI, og at det derfor er muligt for FRI at skærpe fokus på de faglige og forretningsmæssige områder, der er af særlig relevans for rådgivende ingeniørvirksomheder.

I væsentlighed vil den nye struktur medføre et farvel til markeds-, kompetence-, og internationalt udvalg og et velkommen til tre nye forretningsorienterede udvalg: byggeri; anlæg og infrastruktur samt energi, klima og miljø. De eksisterende aftaleudvalg, Danida-forhandlingsudvalg og rets- og responsumudvalg fastholdes uændret.

FAKTA

FRI's nye medarbejdere

Helene Aagaard har ansvar for FRI's presserelationer. Helene kommer fra et job i Vindmølleindustrien. **Preben Boock** tager sig af infrastruktur samt miljø og klima. Preben kommer fra et job i Orbicon. **Thomas Overgaard Jensen** tager sig af FRI's statistikker samt forskning og uddannelse. Thomas kommer fra et job i Videnskabsministeriet.

Bestyrelse og sekretariat

Bestyrelsens sammensætning efter generalforsamlingen i 2008

Formand

Søren Holm Johansen, Rambøll Gruppen A/S

1. næstformand

Lars Kragh, Leif Hansen Rådgivende Ingeniører A/S

2. næstformand

Ingelise Bogason, ALECTIA A/S

Jesper Nybo Andersen, Orbicon A/S

Niels Bahnsen, NIRAS A/S

Torben Esbensen, Esbensen Rådgivende Ingeniører A/S

Mikael Lyngsfeldt, Moe & Brødsgaard Rådgivende Ingeniører A/S

Birgitte Brinch Madsen, COWI A/S

Johannes Overgaard, Korsbæk & Partnere Rådgivende Ingeniørfirma KS

Arne Buhl Petersen, Grontmij|Carl Bro A/S

Palle Beck Thomsen, ATKINS Danmark A/S - Rådgivende Ingeniører

Sekretariatet

Henrik Garver, adm. direktør

*Ulla Sassarsson, sekretær for formandskab, bestyrelse og aftaleudvalg,
udbuds- og entrepriseret sekretær for Rets- og Responsumudvalget*

Preben Boock, sekretær for markedsudvalget

Helene Aagaard, presseansvarlig, klima

Inge Ebbensgaard, sekretær for kompetenceudvalget, medlemsinformation,

Thomas Overgaard Jensen, sekretær for kompetenceudvalget, analyser

Kirsten Mortensen, sekretær

Winnie Toft, sekretær, medlemsadministration

Annemette Sønderby, sekretær

Katrine von Freiesleben, student

Simon Kvist Olsen, student

FRI publikation 01/09

FORENINGEN AF RÅDGIVENDE INGENIØRER, FRI

Sundkrogskaj 20
2100 København Ø

T: 35 25 37 37

F: 35 25 37 38

E: fri@frinet.dk

W: www.frinet.dk